

פרשת וארא – שישי

(ט) וַשְׁמַתִּי בִּרְתָּב בֵּין עַמִּי וּבֵין עַמּוֹד לְמַחֵר יִהְיֶה הָאֵת הַזֶּה:

רש"י ◀ וַשְׁמַתִּי פָּדַת: שֶׁיִּבְדִּיל בֵּין עַמִּי וּבֵין עַמּוֹד:

(כ) וַיַּעַשׂ יְהוָה כֵּן וַיָּבֹא עָרֹב כְּבֹד בֵּיתָהּ פְּרַעֲהַ וּבֵית עַבְדָּיו וּבְכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם תִּשְׁחַת הָאָרֶץ מִפְּנֵי הָעָרֹב:

רש"י ◀ תִּשְׁחַת הָאָרֶץ: נִשְׁחַתָּה הָאָרֶץ אֶתְחַבֵּל אֶרְעָא:

(כא) וַיִּקְרָא פְּרַעֲהַ אֶל־מֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר לָכֵן זָבַחוּ לְאֱלֹהֵיכֶם בָּאָרֶץ:

רש"י ◀ זָבַחוּ לְאֱלֹהֵיכֶם בָּאָרֶץ: בְּמִקְוָמְכֶם וְלֹא תִלְכּוּ בַּמִּדְבָּר:

(כב) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לֹא נִבְּוִן לַעֲשׂוֹת כֵּן כִּי תוֹעֵבַת מִצְרַיִם נִזְבַּח לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ הֵן נִזְבַּח אֶת־תוֹעֵבַת מִצְרַיִם לַעֲיִינֵיהֶם וְלֹא יִסְקָלְנוּ:

רש"י ◀ תוֹעֵבַת מִצְרַיִם: יִרְאֵת מִצְרַיִם כְּמוֹ וּלְמַלְכֶם תוֹעֵבַת בְּנֵי עַמּוֹן וְאַצֵּל יִשְׂרָאֵל קִירָא אוֹתָהּ תוֹעֵבָה. וְעוֹד יֵשׁ לוֹמַר כִּלְי אַחֵר תוֹעֵבַת מִצְרַיִם זָבַח לֹמֶר שְׁנָאוֹי הוּא לְמִצְרַיִם זָבַחָהּ שְׁאֵנוּ זֹבָחִים שְׁהָרִי יִרְאֵתָם אָנוּ זֹבָחִים: וְלֹא יִסְקָלְנוּ: בַּתְּמִיָּה:

(כג) דָּרָךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים נִלְךְ בַּמִּדְבָּר וּזְבַחְנוּ לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ כַּאֲשֶׁר יֹאמַר אֱלֹהֵינוּ:

(כד) וַיֹּאמֶר פְּרַעֲהַ אֲנֹכִי אֲשַׁלַּח אֶתְכֶם וּזְבַחְתֶּם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם בַּמִּדְבָּר רַק הִרְחֵק לֹא־תִרְחִיקוּ לָלֶכֶת הָעֲתִירוּ בַּעֲדַי:

(כה) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה הִנֵּה אֲנֹכִי יוֹצֵא מֵעַמּוֹד וְהָעֲתִירְתִּי אֶל־יְהוָה וְסָר הָעָרֹב מִפְּרַעֲהַ מֵעַבְדָּיו וּמֵעַמּוֹ מֵאֵחֵר רַק אֶל־יִסְרָף פְּרַעֲהַ הַתֵּל לְבַלְתִּי שַׁלַּח אֶת־הָעָם לִזְבַּח לַיהוָה:

רש"י ◀ הַתֵּל: כְּמוֹ לְהַתֵּל:

(כו) וַיֹּצֵא מֹשֶׁה מֵעַם פְּרַעֲהַ וַיַּעֲתֵר אֶל־יְהוָה:

רש"י ◀ וַיַּעֲתֵר אֶל ה': נִתְאַמֵּץ בַּתְּפִלָּה. וְכֵן אִם כֹּא לוֹמַר וַיַּעֲתֵר הִיָּה יָכוֹל לוֹמַר וּמִשְׁמַע וַיִּרְבֶּה בַּתְּפִלָּה. עַכְשָׁיו כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר כִּלְי וַיַּפְעֵל מִשְׁמַע וַיִּרְבֶּה לְהַתְּפִלָּל:

(כז) וַיַּעַשׂ יְהוָה כְּדִבְרֵי מֹשֶׁה וַיִּסָּר הָעָרֹב מִפְּרַעֲהַ מֵעַבְדָּיו וּמֵעַמּוֹ לֹא נִשְׁאָר אֶחָד:

רש"י ◀ וַיִּסָּר הָעָרֹב: וְלֹא מֵתוּ כְּמוֹ שְׁמֵתוּ הַצִּפְרָדַּעִים שְׁאִם מֵתוּ יִהְיֶה לָהֶם הַנָּאֶה בְּעוֹרוֹתָם:

(כח) וַיִּכְבַּד פְּרַעֲהַ אֶת־לְבּוֹ גַם בַּפַּעַם הַזֹּאת וְלֹא שַׁלַּח אֶת־הָעָם:

רש"י ◀ גַּם בַּפַּעַם הַזֹּאת: אַע"פ שֶׁאָמַר קַיָּם הַבְּטַחְתּוּ:

(ט) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בֹּא אֶל־פְּרַעֲהַ וְדַבַּרְתָּ אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרִים שַׁלַּח אֶת־עַמִּי וַיַּעֲבֲדֵנִי:

רש"י ◀ וְהַפְּלָה: וְהַבְדִּיל:

(י) וַיֵּשֶׁם יְהוָה מוֹעֵד לֵאמֹר מֵאֵחֵר יַעֲשֶׂה יְהוָה הַדָּבָר הַזֶּה בָּאָרֶץ:

(י) וַיַּעַשׂ יְהוָה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה מִמַּחֲרֹת וַיָּמָת כָּל מִקְנֶה מִצְרַיִם וּמִמִּקְנֶה בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֹא־מָת אֶחָד:

(י) וַיִּשְׁלַח פְּרַעֲהַ וְהִנֵּה לֹא־מָת מִמִּקְנֶה יִשְׂרָאֵל עַד־אֶחָד וַיִּכְבַּד לֵב פְּרַעֲהַ וְלֹא שַׁלַּח אֶת־הָעָם:

(י) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאַל־אֲהַרֹן קָחוּ לָכֶם מִלֵּא חֲפָנֵיכֶם פִּיחַ בִּבְשָׁן וַיִּרְקוּ מֹשֶׁה הַשְׁמִימָה לַעֲיִנֵי פְּרַעֲהַ:

רש"י ◀ מִלֵּא חֲפָנֵיכֶם: יְלוּיִינִי"ש בַּלַּע"ז: פִּיחַ כִּבְשָׁן: דָּבָר הַנּוֹפֵחַ מִן הַנְּחָלִים עֲמוּמִים הַנּוֹשְׂרִים כִּכְבָּשָׁן וּבַלַּע"ז אֹולב"ש. פִּיחַ לְשׁוֹן הַפָּחָה שֶׁהָרוּחַ מִפִּיחָן וּמִפְּרִיחָן: וַיִּרְקוּ מֹשֶ�ה: וְכָל דָּבָר הַנּוֹזֵק בְּכַח אֵינוּ נִזְרֵק אֶלָּא בִּיד אַחַת הָרִי נָסִים הִרְבֶּה. אֶחָד שֶׁהַחֲזִיק קוֹמְצוֹ שֶׁל מֹשֶׁה מִלֵּא חֲפָנִים שְׁלוֹ וְשֶׁל אֲהֲרֹן. וְאַחַד שֶׁהִלֵּךְ הָאֵבֶק עַל כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם:

(י) וְהָיָה לְאֵבֶק עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וְהָיָה עַל־הָאָדָם וְעַל־הַבְּהֵמָה לִשְׁחִין פָּרַח אֲבַעֲבַעַת בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:

רש"י ◀ לִשְׁחִין פָּרַח אֲבַעֲבַעַת: כְּתַרְגוּמוֹ לִשְׁחִין סָגִי אֲבַעֲבוּעִין שֶׁעַל יְדֵי צוּמְחִין בָּהֶן בּוֹעוֹת: שְׁחִין: ל' חֲמִימוֹת וְהִרְבֶּה יֵשׁ בְּלִשׁוֹן מִשְׁנֶה שְׁנֶה שְׁחוּנָה:

(י) וַיִּקְחוּ אֶת־פִּיחַ הַכִּבְשָׁן וַיַּעֲמְדוּ לִפְנֵי פְּרַעֲהַ וַיִּזְרֹק אוֹתוֹ מֹשֶׁה הַשְׁמִימָה וַיְהִי שְׁחִין אֲבַעֲבַעַת פָּרַח בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה:

רש"י ◀ בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה: וְא"ת מֵאִין הָיוּ לָהֶם הַבְּהֵמוֹת וְהָלֹא כְּכֹר נֶאֱמַר וַיָּמָת כָּל מִקְנֶה מִצְרַיִם אֶלָּא לֹא נִגְזְרָה גְזֵרָה אֶלָּא עַל אוֹתָן שֶׁכְּשֵׁדוֹת בִּלְכַד שֶׁנֶּאֱמַר בַּמִּקְנָה אֲשֶׁר כְּשֵׁדָה וְהִירָא אֶת דְּבַר ה' הַנִּסִּים אֶת מִקְנֵהוּ אֵל הַבְּתִיִּם. וְכֵן שְׁנוּיָה בַּמְכִּילָתָא אֶצֶל וַיִּקַּח שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בַּחוּר:

(יא) וְלֹא־יָכְלוּ הַחֲרָטְמִים לַעֲמֹד לִפְנֵי מֹשֶׁה מִפְּנֵי הַשְּׁחִין כִּי־הָיָה הַשְּׁחִין בַּחֲרָטְמָם וּבְכָל־מִצְרַיִם:

רש"י ◀ אֶת כָּל מִגְפָּתִי: לְמַדְנּוּ מִכָּאן שֶׁקִּוְלָה כְּנֶגֶד כָּל הַמְכוֹת:

(יב) כִּי עָתָה שַׁלַּחְתִּי אֶת־יָדִי וְאֵךְ אוֹתָהּ וַאֲת־עַמּוֹד בַּדָּבָר וַתִּפְחֹד מִן־הָאָרֶץ:

רש"י ◀ כִּי עָתָה שַׁלַּחְתִּי אֶת יָדִי וְגו': כִּי אִלּוּ רָצִיתִי כְּשֶׁהִיָּתָה יָדִי בַּמִּקְנָה שֶׁהַכִּיתִּים בַּדָּבָר שַׁלַּחְתִּי וְהַכִּיתִי אוֹתָהּ וַתִּפְחֹד מִן הָאָרֶץ: אֲבָל בַּעֲבוּר זֹאת הָעֲמֻדָתִיךָ וְגו':

(יג) וְאוֹלָם בַּעֲבוּר זֹאת הָעֲמֻדָתִיךָ בַּעֲבוּר הַרְאֵתָה אֶת־כְּחִי וְלִמְעַן סִפֵּר שְׁמִי בְּכָל־הָאָרֶץ:

ט וַאֲשׁוּי פִּרְקָן לַעֲמִי, וְעַל עַמּוֹד אִיתִי מַחָא; לְמַחֵר יְהִי, אֶתָּא הָרִדִין.

כ וַעֲבַד יי, פִּין, וְאַתָּא עֲרוֹבָא תַקִּיף, לְבֵית פְּרַעַה וּלְבֵית עַבְדֵיהִי; וּבְכָל אֶרְעָא דְּמִצְרַיִם אֶתְחַבֵּל אֶרְעָא, מִן קָדָם עֲרוֹבָא.

כא וְקִרָא פְּרַעַה, לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן; וַאֲמַר, אִיזִילוּ דַּבְּחוּ קָדָם אֱלֹהֵינוּ בָּאֶרְעָא.

כב וַאֲמַר מֹשֶׁה, לֹא תַקִּין לְמַעֲבַד פִּין, אֲרִי בַעֲיָרָא דְּמִצְרָאִי דְּחִלִין לִיָּה, מִנִּיהַ אֲנַחְנָא נִסְבִּין לְדַבְּחָא קָדָם יי אֱלֹהֵנָא: הָא נִדְבַח יִת בַּעֲיָרָא דְּמִצְרָאִי דְּחִלִין לִיָּה, וְאַנּוּן יְהוֹן חֲזֹן הָלֹא יִימְרוּן לְמַרְגְּמָנָא.

כג וְאַנּוּן יְהוֹן חֲזֹן דְּבַר שְׁנָאוֹי הוּא לְמִצְרַיִם זָבַחָהּ שְׁאֵנוּ זֹבָחִים אָנוּ זֹבָחִים: וְלֹא יִסְקָלוּ: בַּתְּמִיָּה:

כד וַאֲמַר מֹשֶׁה, לֹא תַקִּין לְמַעֲבַד פִּין, אֲרִי בַעֲיָרָא דְּמִצְרָאִי דְּחִלִין לִיָּה, מִנִּיהַ אֲנַחְנָא נִסְבִּין לְדַבְּחָא קָדָם יי אֱלֹהֵנָא: הָא נִדְבַח יִת בַּעֲיָרָא דְּמִצְרָאִי דְּחִלִין לִיָּה, וְאַנּוּן יְהוֹן חֲזֹן הָלֹא יִימְרוּן לְמַרְגְּמָנָא.

כה וַאֲמַר מֹשֶׁה, הָא אֲנִי נָפִיק מֵעַמּוֹד וַאֲצִלִי קָדָם יי, וַיַּעֲדִי עֲרוֹבָא מִפְּרַעַה מֵעַבְדֵיהִי וּמֵעַמִּיָּה, מֵאֵחֵר: לַחֹד, לֹא יוֹסִיף פְּרַעַה לְשַׁקְרָא, בְּדִיל דְּלֹא לְשַׁלַּח יִת עֲמָא, לְדַבְּחָא קָדָם יי.

כו וַאֲמַר מֹשֶׁה, מְלוֹת פְּרַעַה; וְצִלִי, קָדָם יי.

כז וַאֲמַר פְּרַעַה, אֲנִי אֲשַׁלַּח יִתְכוּן וַתְּדַבְּחוּן קָדָם יי אֱלֹהֵינוּ בַּמִּדְבָּרָא לַחֹד אֶרְחָקָא לֹא תִרְחִיקוּן, לְמִיזִל; צִלִי, עָלִי.

כח וַאֲמַר מֹשֶׁה, הָא אֲנִי נָפִיק מֵעַמּוֹד וַאֲצִלִי קָדָם יי, וַיַּעֲדִי עֲרוֹבָא מִפְּרַעַה מֵעַבְדֵיהִי וּמֵעַמִּיָּה, מֵאֵחֵר: לַחֹד, לֹא יוֹסִיף פְּרַעַה לְשַׁקְרָא, בְּדִיל דְּלֹא לְשַׁלַּח יִת עֲמָא, לְדַבְּחָא קָדָם יי.

כט וַאֲמַר מֹשֶׁה, מְלוֹת פְּרַעַה; וְצִלִי, קָדָם יי.

כ וַאֲמַר פְּרַעַה יִת לְבִיָּה, אִף בְּזִמְנָא הָדָא; וְלֹא שַׁלַּח, יִת עֲמָא.

כא וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה, עוֹל לֹות פְּרַעַה; וַתְּמַלִּיל עַמִּיָּה, כְּדָנּוּן אָמַר יי אֱלֹהָא דִּיהוּדָאִי, שַׁלַּח יִת עַמִּי, וַיַּפְּלִחוּן קָדָמִי.

כב אֲרִי אִם מִסְרִיב אַתָּה, לְשַׁלַּח, וְעַד כַּעַן אַתָּה, מַתְקִיף בַּחוּן.

כג וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה, עוֹל לֹות פְּרַעַה; וַתְּמַלִּיל עַמִּיָּה, כְּדָנּוּן אָמַר יי אֱלֹהָא דִּיהוּדָאִי, שַׁלַּח יִת עַמִּי, וַיַּפְּלִחוּן קָדָמִי.

כד וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה, עוֹל לֹות פְּרַעַה; וַתְּמַלִּיל עַמִּיָּה, כְּדָנּוּן אָמַר יי אֱלֹהָא דִּיהוּדָאִי, שַׁלַּח יִת עַמִּי, וַיַּפְּלִחוּן קָדָמִי.

כה וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה, עוֹל לֹות פְּרַעַה; וַתְּמַלִּיל עַמִּיָּה, כְּדָנּוּן אָמַר יי אֱלֹהָא דִּיהוּדָאִי, שַׁלַּח יִת עַמִּי, וַיַּפְּלִחוּן קָדָמִי.

כו וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה, עוֹל לֹות פְּרַעַה; וַתְּמַלִּיל עַמִּיָּה, כְּדָנּוּן אָמַר יי אֱלֹהָא דִּיהוּדָאִי, שַׁלַּח יִת עַמִּי, וַיַּפְּלִחוּן קָדָמִי.

כז וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה, עוֹל לֹות פְּרַעַה; וַתְּמַלִּיל עַמִּיָּה, כְּדָנּוּן אָמַר יי אֱלֹהָא דִּיהוּדָאִי, שַׁלַּח יִת עַמִּי, וַיַּפְּלִחוּן קָדָמִי.

כח וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה, עוֹל לֹות פְּרַעַה; וַתְּמַלִּיל עַמִּיָּה, כְּדָנּוּן אָמַר יי אֱלֹהָא דִּיהוּדָאִי, שַׁלַּח יִת עַמִּי, וַיַּפְּלִחוּן קָדָמִי.

כט וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה, עוֹל לֹות פְּרַעַה; וַתְּמַלִּיל עַמִּיָּה, כְּדָנּוּן אָמַר יי אֱלֹהָא דִּיהוּדָאִי, שַׁלַּח יִת עַמִּי, וַיַּפְּלִחוּן קָדָמִי.

ל וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה, עוֹל לֹות פְּרַעַה; וַתְּמַלִּיל עַמִּיָּה, כְּדָנּוּן אָמַר יי אֱלֹהָא דִּיהוּדָאִי, שַׁלַּח יִת עַמִּי, וַיַּפְּלִחוּן קָדָמִי.

לא וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה, עוֹל לֹות פְּרַעַה; וַתְּמַלִּיל עַמִּיָּה, כְּדָנּוּן אָמַר יי אֱלֹהָא דִּיהוּדָאִי, שַׁלַּח יִת עַמִּי, וַיַּפְּלִחוּן קָדָמִי.

לב וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה, עוֹל לֹות פְּרַעַה; וַתְּמַלִּיל עַמִּיָּה, כְּדָנּוּן אָמַר יי אֱלֹהָא דִּיהוּדָאִי, שַׁלַּח יִת עַמִּי, וַיַּפְּלִחוּן קָדָמִי.

לג וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה, עוֹל לֹות פְּרַעַה; וַתְּמַלִּיל עַמִּיָּה, כְּדָנּוּן אָמַר יי אֱלֹהָא דִּיהוּדָאִי, שַׁלַּח יִת עַמִּי, וַיַּפְּלִחוּן קָדָמִי.

לד וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה, עוֹל לֹות פְּרַעַה; וַתְּמַלִּיל עַמִּיָּה, כְּדָנּוּן אָמַר יי אֱלֹהָא דִּיהוּדָאִי, שַׁלַּח יִת עַמִּי, וַיַּפְּלִחוּן קָדָמִי.

לה וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה, עוֹל לֹות פְּרַעַה; וַתְּמַלִּיל עַמִּיָּה, כְּדָנּוּן אָמַר יי אֱלֹהָא דִּיהוּדָאִי, שַׁלַּח יִת עַמִּי, וַיַּפְּלִחוּן קָדָמִי.

לו וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה, עוֹל לֹות פְּרַעַה; וַתְּמַלִּיל עַמִּיָּה, כְּדָנּוּן אָמַר יי אֱלֹהָא דִּיהוּדָאִי, שַׁלַּח יִת עַמִּי, וַיַּפְּלִחוּן קָדָמִי.

לז וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה, עוֹל לֹות פְּרַעַה; וַתְּמַלִּיל עַמִּיָּה, כְּדָנּוּן אָמַר יי אֱלֹהָא דִּיהוּדָאִי, שַׁלַּח יִת עַמִּי, וַיַּפְּלִחוּן קָדָמִי.

לח וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה, עוֹל לֹות פְּרַעַה; וַתְּמַלִּיל עַמִּיָּה, כְּדָנּוּן אָמַר יי אֱלֹהָא דִּיהוּדָאִי, שַׁלַּח יִת עַמִּי, וַיַּפְּלִחוּן קָדָמִי.

לט וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה, עוֹל לֹות פְּרַעַה; וַתְּמַלִּיל עַמִּיָּה, כְּדָנּוּן אָמַר יי אֱלֹהָא דִּיהוּדָאִי, שַׁלַּח יִת עַמִּי, וַיַּפְּלִחוּן קָדָמִי.

לא וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה, עוֹל לֹות פְּרַעַה; וַתְּמַלִּיל עַמִּיָּה, כְּדָנּוּן אָמַר יי אֱלֹהָא דִּיהוּדָאִי, שַׁלַּח יִת עַמִּי, וַיַּפְּלִחוּן קָדָמִי.

לב וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה, עוֹל לֹות פְּרַעַה; וַתְּמַלִּיל עַמִּיָּה, כְּדָנּוּן אָמַר יי אֱלֹהָא דִּיהוּדָאִי, שַׁלַּח יִת עַמִ